

OPIS ISTOTNYCH ZAGADNIENI DLA KOMISJI EGZAMINACYJNEJ
DO ZADANIA Z ZAKRESU PRAWA CYWILNEGO
(EGZAMIN ADWOKACKI – 22 KWIECZNIA 2026 R.)

1. Zdaniem Zespołu do przygotowania zadań na egzamin adwokacki, prawidłowe rozwiązanie zadania wymaga przygotowania przez egzaminowanego – w imieniu pozwanego – apelacji co do pkt I wyroku, w zakresie zasądzającym ponad 1 480 zł oraz pkt II wyroku, co do rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów postępowania. Wartość przedmiotu zaskarżenia powinna zostać określona na kwotę 8 603 zł.

2. Apelacja z uwagi na fakt, że jest nie tylko środkiem zaskarżenia, lecz także pismem procesowym, powinna odpowiadać wymogom formalnym przewidzianym dla pisma procesowego (art. 126 i 128 k.p.c.) z modyfikacją uwzględniającą, że jest to środek zaskarżenia. Apelacja jako kwalifikowane pismo procesowe powinna odpowiadać szczególnym wymaganiom konstrukcyjnym z art. 368 k.p.c. z uwzględnieniem treści art. 505⁹ § 1¹ i § 2 k.p.c.

3. Uznać należy, że strona powodowa wykazała fakt zawarcia umowy z pozwanym, częściową spłatę zadłużenia i fakt niepokrycia w całości roszczenia strony powodowej co do kwoty należności głównej (udzielonej pozwanemu pożyczki). Świadczą o tym dowody w postaci utworzenia konta internetowego, polecenia przelewu na konto pozwanego, korespondencji dołączonej do pisma przygotowawczego strony powodowej czy też fakt dokonywanych wpłat przez pozwanego. Okoliczności te nie zostały podważone w sposób skuteczny przez pozwanego. Możliwość zawarcia umowy pożyczki w formie elektronicznej wynika z art. 5 pkt 13 ustawy o kredycie konsumenckim oraz z art. 2 pkt 1 obowiązującej w dniu zawarcia Ramowej Umowy Pożyczki ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta. Jednakże powództwo zasadne było tylko w części, a mianowicie co do kwoty 1 480 zł.

4. Zdaniem Zespołu zasadne jest podniesienie zarzutów naruszenia:

a) prawa materialnego, a to:

- art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim poprzez błędną jego wykładnię w okolicznościach faktycznych sprawy. Okoliczność, że pozaodsetkowe koszty pożyczki nie przekraczają limitu wskazanego w art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim, nie oznacza, że Sąd nie jest uprawniony do oceny postanowień umowy w zakresie wysokości prowizji, pod względem ich nieuczciwości. W tym względzie wypowiedział się Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 26 października 2021 r. w sprawie III CZP 42/20, patrz także wyrok Sądu Najwyższego z dnia

28 lutego 2023 r. w sprawie II CSKP 919/22 i powołane tam orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej).

Ustalając w stanie faktycznym sprawy, czy pozaodsetkowe koszty pożyczki nie przekraczają limitu wynikającego z art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim, należy mieć na uwadze stan prawny wynikający z daty zawarcia umowy pożyczki z dnia 4 maja 2021 r. (art. 10 ustawy z dnia 6 października 2022 r. o zmianie ustaw w celu przeciwdziałania lichwie);

- art. 385¹ § 1 k.c. poprzez jego błędne niezastosowanie i wadliwe uznanie, że prowizja od udzielonej pożyczki nie może podlegać badaniu pod kątem abuzywności albowiem stanowi świadczenie główne. W tym przedmiocie wypowiedział się Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 października 2021 r. w sprawie III CZP 43/20. Z powyższego wynika, że egzaminowany powinien dostrzec abuzywność postanowień umowy w zakresie dotyczącym wysokości ustalonej prowizji. Zdaniem Zespołu wynagrodzenie prowizyjne w wymiarze 4 647,86 zł, w sytuacji, gdy sama pożyczka to kwota 9 198,23 zł, a więc przekraczające 50% kwoty pożyczki, jako rażąco naruszające interesy pozwanego (konsumenta), musiało zostać ocenione pod kątem art. 385¹ § 1 k.c. Za niedozwoloną klauzulę umową uznać można pobieranie przez pożyczkodawcę zbyt wysokich prowizji. Ocena abuzywności postanowień umownych, które odnoszą się do pozaodsetkowych kosztów kredytu powinna być dokonana pod kątem ich ekwiwalentności w stosunku do poniesionych przez pożyczkodawcę kosztów. Pożyczkodawca powinien wykazać wysokość tych kosztów. W przypadku braku ich wykazania, dochodzi do nieusprawiedliwionej dysproporcji praw i obowiązków konsumenta – na jego niekorzyść – a wysokość wynagrodzenia prowizyjnego stanowi *de facto* dodatkowe wynagrodzenie pożyczkodawcy, którego funkcje mogą pełnić jedynie odsetki. Z tego względu taka klauzula umowna podlega wyeliminowaniu jako niedozwolone postanowienie umowne. Ze stanu faktycznego sprawy nie wynika, aby wysokość wynagrodzenia prowizyjnego została wykazana, jako odnosząca się do rzeczywiście poniesionych kosztów przez pożyczkodawcę, co przesądza o potrzebie jej wyeliminowania;

b) prawa procesowego, mającego wpływ na wynik postępowania, a to:

- art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 6 k.c. w związku z art. 244 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny dowodu, polegającej na błędnych ustaleniach faktycznych w zakresie uznania za wykazaną wysokość roszczenia strony powodowej na podstawie wyciągu z ksiąg rachunkowych. Błędne jest stanowisko sądu I instancji, że wyciąg z ksiąg rachunkowych stanowi dokument urzędowy (patrz np. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2009 r., III CZP 65/09, uzasadnienie postanowienia np. Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2018 r., III CZP 9/18, co do dokumentów urzędowych patrz także uzasadnienie

wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2023 r., II CSKP 1527/22). Przedłożony wyciąg z ksiąg rachunkowych stanowi co najwyżej wyraz twierdzeń powoda, nie zaś dowód prawdziwości zawartych w nim danych i powinien być potraktowany jako dokument prywatny. Dodatkowo, skoro pozwany zaprzeczył prawdziwości przedłożonego wyciągu, jego prawidłowość powinna udowodnić strona powodowa (art. 253 k.p.c.), albowiem to na niej spoczywa ciężar dowodu w tym zakresie (art. 6 k.c.). Uznanie przez sąd I instancji za wiarygodny dowód z wyciągu z ksiąg rachunkowych i nadanie mu mocy dokumentu urzędowego stanowi naruszenie dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c.;

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny dowodów polegającej na nieprawidłowej ocenie dowodu z przesłuchania pozwanego co do udzielonych mu wyjaśnień przez stronę powodową w zakresie sposobu wyliczenia wysokości prowizji. Tymczasem z prawidłowo ocenionego dowodu z zeznań pozwanego wynika, że przed zawarciem umowy nie udzielono mu odpowiednich wyjaśnień co do wysokości prowizji. W szczególności nie można uznać za wystarczające w tym zakresie informacji zawartych w Formularzu informacyjnym;

- art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 6 k.c. poprzez uznanie za udowodnione żądania pozwu w zakresie zasądzonych odsetek umownych, podczas gdy z treści zebranego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, że zostały one zastrzeżone. Dowodem takim nie może być wyłącznie wyciąg z ksiąg rachunkowych, skoro pozwany zakwestionował treść tego dokumentu;

- art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 6 k.c. poprzez uznanie za udowodnione żądania pozwu w zakresie zasądzonych odsetek karnych, podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego nie wynika sposób ich obliczenia. Poza tym strona powodowa nie wykazała skuteczności wypowiedzenia umowy.

Stan faktyczny sprawy nie pozwala na uznanie, że strona powodowa wykazała roszczenie w zakresie odsetek czy to umownych, czy karnych. W szczególności nie sposób uznać, że wysokość tych odsetek została udowodniona za pomocą przedłożonego wyciągu z ksiąg rachunkowych. Strona powodowa nie przedłożyła żadnego dowodu, z którego wynikałby sposób obliczenia odsetek karnych. Sąd ani pozwany nie jest w stanie ustalić na podstawie dowodów, przedstawionych przez stronę powodową, jak zostały naliczone odsetki karne.

Odnośnie do odsetek umownych podkreślić należy, że z Ramowej Umowy Pożyczki nie wynika możliwość ich naliczenia. Brak w aktach sprawy dowodu, że postanowienia co do możliwości naliczenia odsetek umownych zostały wprowadzone w czasie trwania Ramowej

Umowy Pożyczki. Także z Formularza informacyjnego wynika, że pożyczka jest oprocentowana, jeśli stanowi tak Ramowa Umowa Pożyczki. Strony przewidziały jedynie możliwość naliczenia odsetek karnych, ale sposób ich obliczenia nie został wykazany w toku postępowania. Z tego względu, zdaniem Zespołu, zasadne jest zaskarżenie wyroku Sądu Rejonowego również w zakresie zasądzonych odsetek umownych i karnych.

- nieprawidłowe zastosowanie art. 98 k.p.c., poprzez obciążenie pozwanego całością kosztów procesu.

5. Powyższe zarzuty uzasadniają wniosek o zmianę zaskarżonego wyroku:

- w punkcie I poprzez oddalenie powództwa ponad kwotę 1 480 zł;

- w punkcie II w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu.

W ocenie Zespołu uprawniony byłby wniosek o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt II poprzez obciążenie powoda kosztami procesu w całości na zasadzie art. 100 k.p.c. lub art. 102 k.p.c. Dodatkowo w apelacji należy także zgłosić żądanie zasądzenia kosztów postępowania apelacyjnego w wysokości 75% stawki minimalnej wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

Brak jest przesłanek do złożenia w apelacji ewentualnego wniosku o uchylenie wyroku w części bądź w całości z przekazaniem sprawy sądowi rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Zasądzeniu podlegała jedynie kwota 1 480 zł jako różnica pomiędzy wysokością udzielonej pożyczki (9 198,23 zł) a dokonaną przez pozwanego spłatą (7 718,23 zł).

6. W ocenie Zespołu przygotowującego zadanie na egzamin adwokacki brak jest w stanie faktycznym sprawy podstaw do formułowania zarzutów wobec rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego na podstawie art. 45 ustawy o kredycie konsumenckim. Zgodnie bowiem z tym przepisem formułowanie żądania na podstawie sankcji kredytu darmowego byłoby możliwe jedynie w przypadku złożenia pisemnego oświadczenia przez pozwanego o skorzystaniu z tego uprawnienia i to jedynie w ciągu roku od wykonania umowy. Tymczasem z treści zeznań pozwanego wynika, że stosowne oświadczenie nie zostało przez niego złożone.